

POŁA (4) sb f

Teksty nie oznaczają ó; a jasne.

sg [N poła. ◊ G poły.] ◊ A połę (2). ◊ pl N poły (1). ◊ [I połami; -ami, -ami.] ◊ du A (cum nm)
pole (1) *KlonFlis* E4v.

Sł stp notuje, Cn brak, Linde także XVII – XIX w.

1. Płat tkaniny; ora *PolAnt* (2) :

[Wyrażenie: »poła płotna«: poła płotna paczesnego, surowego. *InwMieszcz* 1567 nr 139.]

a. Przykrycie; *przen* (1) :

Zwrot: »odkrywać połę ojca swego« = *mieć stosunek seksualny z macochą* (1): Przeklęty łożący fię z żoną oycá fwego/ á odkrywa połę oycá fwego [*discooperuerit oram patris sui*] *BudBib Deut* 27/20.

b. Żagiel (1) : Ale gdy przyidzie przeciw wodzie płynąć/ Potrzebá żagle wydęte rozwinąć/ Zážywác czáfu poki wiátr po tobie Dmie w pole obie. *KlonFlis* E4v.

2. Jedna z dwóch przednich części zapinanego ubioru [czego] (1) : Tedy fię obrocił Samuel (chcąc) iść/ á (on) [*Saul*] vchwycił połę [*oram*] płázczá iego/ y rozedrálá fię. *BudBib 1.Reg* 15/27.

3. Długa, szeroka sieć na ptaki (1) : Pantheron – Ptafza liecz, pomek, poły, powłok. *Calep* [752]a; [Miey dwie sieci dobrze długie y fzerokie (ktore są łowcom ptálzym znáioime á pośpolicie ie po[ł]ami zową) *Cresc* 1571 628 (*Linde*); Sieci wielkie poły iáko z nimi mafz poštěpowác. *CygMyśl* G2v; Snieguł y infzych ptałzkow polnych iákim fpoľobem ź[i]mie połami mafz doftáwác. *CygMyśl* Hv; Połá/ *Cassis*, ames, rete. *Volck* Sss].

a. [Jedna z dwóch części sieci na ptaki: tá sieć ma być proftey poły iáko ściáná pláfka *Cresc* 1571 627.]

4. [Połowa, jedna z dwu (mniej więcej) równych części, na które dzieli się bez reszty jakaś całość:

Wyrażenie przyimkowe: »na pole«: Thakowáfzye vogoda fthala wrozdzyalye myędzy braczyą rodzoną pany Chocziřchewfkimi [...] plyacze karczemne kthorekolwyek fřzą thak wchoczyřchewyczach yako y wbobkowyczach, the mayą bycz na pole. *ZapWpolKość* 1550 9/313.

~ Wyrażenie: »na dwie pole«: á pochwyćiwřzy zá fřáty fwoie rozdárł ie ná dwie pole [*in duas scissiones*]. *BudBib 4.Reg* 2/12.] ~

Synonimy: 1. płat; 3. pomek, powłok; 4. poł, połowica.